

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

JulkICT
-toiminto

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi

Julkisen sektorin elinten verkkosivustojen saavutettavuudesta

COM (2012) 721

Mikael Vakkari, neuvotteleva virkamies
Valtiovarainministeriö, JulkICT / YRO

Direktiivin sisältö

- Verkkosisällön saavutettavuus julkisen sektorin elimille erittäin tärkeää laajemman yleisön saavuttamisen ja viranomaisvelvoitteiden täyttämisen kannalta.
- Yhdenmukaistetaan tiettyjen julkisten verkkosivustojen saavutettavuusvaatimukset
 - HUOM! Komission linjaus: "...kaikkien"
- Yhdenmukaistamisen ansiosta viranomaiset ja kansalaiset saavuttaisivat hyötyjä ja verkkosisällön saavutettavuutta koskevat markkinat kasvaisivat

Direktiiviehdotuksen tausta

- Sähköisiä hallintopalveluita tarjoavia verkkosivustoja EU:ssa n. 380,000 ja julkisten elinten sivustoja n. 760,000
- Jäsenvaltioilla omia verkkosisällön saavutettavuutta koskevia politiikkoja
 - W3C:n WCAG:hen (2.0)
 - ISO/IEC 40500:2012
- Ei yhteisiä käytäntöjä, lakien ja toimenpiteiden välillä merkittäviä eroja
- Sähköisten palvelujen kehittäjien markkinat Euroopan talousalueella n. 2 miljardia euroa

Direktiiviehdotuksen poliittinen tausta

- Euroopan vammaisstrategia 2012 – 2020
 - Tieto- ja viestintätekniiikan esteettömyys
- Euroopan sähköisen hallinnon toimintasuunnitelma 2011 – 2015
 - Osallistavat ja esteettömät sähköiset viranomaispalvelut
- Euroopan digitaalistrategia
 - Julkisen sektorin elinten verkkosivustot täysin saavutettavia vuoteen 2015 mennessä
- Euroopan rahoitusohjelmien tuki (7. PO)
- Hallitusohjelma (Suomi)

”Saavutettavuuden markkinat”

- Saavutettavuutta koskevat jäsenvaltioiden erilaiset lähestymistavat luovat esteitä sisämarkkinoille
 - Yli rajojen toimiville toimittajille aiheutuu ylimääräisiä tuotantokustannuksia
 - Yrityksillä ei riittävästi kapasiteettia, jotta ne voisivat noudattaa kaikkia eritelmiä ja menettelyitä
- Verkkosivujen kehittäjien markkinat pirstoutuneet ja ”epävarmat”
- Verkoston kehittäjiä kannustetaan saavuttamaan mittakaavaetuja

Direktiivin tavoitteet

- Verkkosisällön saavutettavuuteen liittyvien tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoiden parantaminen ja saavutettavien verkkosivustojen määrän kasvattaminen
 - Työpaikat, markkinatilanne, kustannukset
 - Saavutettavuus paranee
- Luettelossa olevien julkisen sektorin verkkosivustolajeista täysin saavutettavaa vuoteen 2015 mennessä
- Eurooppalainen standardi direktiivin pohjaksi
 - Valmistelussa (komission toimeksianto M/376)

Direktiivin kattamat julkiset palvelut

- Tuloverot: *veroilmoitukset*, verotuspäätökset
- Työvoimatoimistojen *työnhakupalvelut*
- Sosiaaliturvaetuudet: *työttömyyskorvaukset*, lapsilisät, sairauskulut (takautuva korvaaminen tai suora korvaus), *opintotuet*
- Henkilökohtaiset asiakirjat: passi tai ajokortti
- Auton rekisteröinti
- *Rakennuslupahakemukset*
- Poliisille tehtävä ilmoitus, esim. *varkaudesta*
- Yleiset kirjastot, esim. *aineistoluettelot ja hakutyökalut*

Direktiivin kattamat julkiset palvelut...

- Syntymä- tai avioliittotodistuksen pyytäminen ja toimittaminen
- Ilmoittautuminen korkea-asteen koulutukseen tai yliopistoon
- *Muuttoilmoitus*
- Terveystieteiden palvelut: vuorovaikutteinen neuvonta tarjottavista palveluista, potilaiden verkkopalvelut, *ajanvaraukset*
- Jäsenmaat voivat halutessaan laajentaa luetteloita...

Direktiiviehdotuksen tekninen sisältö

- Säädetään teknisistä säännöksistä, joiden avulla jäsenvaltioiden on tehtävä julkisen sektorin elinten tietynlaisten verkkosivustojen sisällöstä saavutettavaa
- Euroopan standardisointijärjestöt kehittävät yhdenmukaistetut standardit
 - Julkaistaan EU:n virallisessa lehdessä
- Eurooppalaisessa standardissa ”huomioidaan” W3C saavutettavuusohjeiden WCAG 2.0:n AA-tason onnistumiskriteerit ja ohjeidenmukaiset vaatimukset

Direktiivin muut "pyynnöt" jäsenvaltioille

- Lisätoimenpiteet
 - Tiedottamisen, yhteistyöjärjestelyjen ja markkinoiden kasvun edistämiseksi
 - Verkkosisällön saavutettavuuden laajentaminen koskemaan myös muita, kuin asianomaisten julkisen sektorin elinten verkkosivustoja
- Vapaaehtoisia mutta suositeltuja
 - Vaikutus kyseenalainen (vrt. aikaisempi kokemus "suosituksista")

Direktiivin raportointivelvoite

- Raportointi komissiolle tapahtuu vuosittain
 - Tarkistukset, otokset, toimenpiteet, valvonta
- Saavutettavuutta valvottava jatkuvasti verkkosisällön säännöllisten päivitysten perusteella kehittämisvaiheesta alkaen
 - ”Käytetään menetelmiä, jotka komissio vahvistaa direktiivissä säädetyin menettelyn mukaisesti”
 - Hyödynnetään yhdenmukaistetun standardin menetelmiä ja teknisiä arviointitapoja
- Jäsenvaltiot voivat luoda tarkistuksille sopivan järjestelmän vastuuviranomaisen nimittämisen yhteydessä

Direktiivin aikataulu

- Direktiivin noudattamisen edellyttämien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten tultava voimaan viimeistään 30. kesäkuuta 2014
- Jäsenvaltioiden on sovellettava säännöksiä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2015
- Asiaa käsittelevän EU-tason työryhmän viimeisin tapaaminen 6.6.2013
 - Irlannin edistymisraportti
 - Puheenjohtajavaltiot eivät priorisoi direktiiviä
- Direktiivi ei valmistu tämän parlamentin aikana

Direktiivin toimeenpanon haasteita

- Raportointi vuosittain komissiolle haasteellista
 - Mekanismit ja menetelmät ei tiedossa: edellyttää kansallisen raportoinnin kehittämistä ja viranomaistahon nimittämistä
 - Erittäin resurssi-intensiivinen, raskas ja työläs velvoite, jonka komissio määrittelee ja päättää
- Pohjana standardi, jota ei ole olemassa
 - Standardi vasta valmisteilla (M/267)
 - WCAG 2.0 AA-taso jo nyt riittävä
 - Kansainvälinen standardi tarkoituksenmukaisempi
- Päätösvallan delegointi (ks. yllä)

Direktiivin toimeenpanon haasteita (2)

- Saavutettavuus toteutuu alle 10% sivustoista
 - Edellyttää muutoksia lainsäädäntöön ja huomattavia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi (sivustopäivitykset, raportointi jne)
- Huomattavat kansalliset kustannukset
 - Arvio, edellyttää kattavaa selvitystyötä
- Erittäin tiukka aikataulu
 - Ei toteudu
- Muiden jäsenmaiden kannat samansuuntaisia
 - Tavoitteet kannatettavia mutta paljon avoimia kysymyksiä...

SADe-ohjelma – esteettömyyden toimintamalli

- Esteettömyyden huomioiminen sähköisiä palveluja kehitettäessä
- Ensisijaisesti SADe-ohjelman hankkeille, vapaasti hyödynnettävissä
- Keskeistä hyvät käytännöt, ohjeistukset ja standardointi
- Osana Suomi.fi –palvelua toteutettu verkkopalveluiden laatukriteeristö (JHS129) ja arviointityökalu

Kiitos!

- VM seuraa direktiivin etenemistä myös eurovaalien jälkeen
- Direktiivivalmistelun edetessä tullaan nimeämään asiantuntijatyöryhmä
- Saavutettavuuden huomioiminen KaPA:ssa?

- Yhteystiedot:
- e-mail: mikael.vakkari@vm.fi
- Puhelin: +358295530053